

Водещ: Преди дни Христо Гешов, познат ви от политическото реалити на БНТ „Големият избор“, разказа в ефира ни за болестта, с която се бори – Хепатит В с цироза на черния дроб. Христо постави много важни въпроси, постави ги пред здравното министерство. Разказа за обърканата според него здравна система. От няколко дни той спря лечението си в знак на протест срещу Министерството на здравеопазването. Включваме го сега пред болницата, в която би трябвало да се лекува, ама не се лекува, както стана ясно. Там е под наблюдение. Виждаме, че до него е Станимир Хасърджиев от Националната пациентска организация. Добро утро и на двамата ви.

Христо Гешов: Добро утро.

Водещ: Христо, да започнем с теб. В какво състояние си в момента и този отказ от лечение до какво може да доведе?

Христо Гешов: След малко ми предстои да ми направят едни изследвания, за да установят в момента в какво състояние съм. Предполагам д-р Станимир Хасърджиев може да каже малко по-подробно какво ще се случи, ако спра с въпросното лечение с /.../.

Водещ: Защо избра такава форма на протест, доста крайна, в крайна сметка?

Христо Гешов: Защото, за съжаление, в България, за да бъде чут някой и да се стигне до решаване на даден проблем, трябва да се случи нещо и чак тогава вече някой ти обръща внимание. Аз вече колко време говоря, че този проблем го има и не съм само аз и национално сдружение „Хепасист“ в лицето на д-р Станимир Хасърджиев. Всички говорим, че болните от хепатит се увеличават, но в същото време някак си проблемът не може да се реши. То проблемът не е само един, те са няколко.

Водещ: Мислиш ли, че с този отказ и с този вид протест ще докараш до някакъв резултат, до някаква реакция от страна на институциите?

Христо Гешов: Надявам се да докарам, въпреки че сега наскоро с други болни в болницата, в която се лекувам, говорехме, че преди време имаше и хора, които се запалиха в знак на протест. Обществото обърна внимание, но държавата отново абдикира.

Водещ: Сега имаш ли някаква комуникация с държавата, някой реагира ли? Защото ти вече кой ден – трети-четвърти си без лечение. Някой потърси ли те?

Христо Гешов: Точно така. Не, абсолютно никой, по никакъв начин – от страна на министерството или откъдето и да било, не отговориха или не ме потърси.

Водещ: Г-н Хасърджиев, да чуем и вас. От какво може да доведе този отказ на Христо да се лекува и колко са хората в неговото състояние всъщност? Говорите за 600 000, доколкото чух.

Станимир Хасърджиев: Най-напред относно състоянието на Христо – всеки един лекар, и неговите лекуващи лекари, не му препоръчват той да предприема подобни стъпки, тъй като спирането на терапията не е безобидно. Един човек, който е започнал тази терапия - Хепатит В е състояние, което изисква дългогодишно лечение и спирането на терапията, разбира се, крие риск за състоянието на човека, тъй като вирусът може да се реактивира и е възможно да се стигне до тежки усложнения, включително чернодробна недостатъчност. Така че аз се надявам Христо да не предприема подобни стъпки, защото в крайна сметка неговото здраве е най-важно.

Водещ: Колко време може да продължи този протест, без да има сериозни последици върху състоянието на Христо?

Станимир Хасърджиев: Много е трудно да се отговори на този въпрос, защото всеки организъм е индивидуален. Аз наистина се надявам, че няма да се стигне до подобни неща. Но нека все пак да кажем част от проблемите, заради които Христо може би с право поставя тези важни въпроси. На първо място – инфектираните с Хепатит В в България, а и с Хепатит С – това е другият хроничен хепатит, са доста голяма, сериозна бройка. Предполага се наистина, че в България между 350-400 хиляди, а може би и повече. За съжаление, никой не знае колко са точно носителите на тези вируси и засегнатите от това заболяване. Проблемът е, че голямата част от тези хора не знаят за това тяхно заболяване. И тук трябва да са насочени усилията на държава, на медии, на общество за това хората да мислят за това заболяване, да се изследват на време и да не се стига до такива ситуации, каквито са с Христо, защото той доста късно е открил заболяването, въпреки че е ходил на профилактични прегледи и т.н.

Водещ: Христо разказа в предаването, че доста изненадан е бил, когато разбрал. Христо, да те питаме още за отношението към теб. Четох един /.../ „Фейсбук“, в който говориш за болниците, които са се превърнали в еднолични търговци, за това, че ти си едва ли не ходеща касичка за тях. Защо използва тези изрази?

Христо Гешов: Това беше едно обръщение след един разговор, който проведох с директора на болницата, в която се лекувам. Аз не искам да кажа, че тази болница не е добра. Напротив – за мен това е най-добрата болница, която успешно се справя и обръща прекалено много внимание на пациентите си. Искам да благодаря на целия екип на Гастроентерологията...

Водещ: „Свети Иван Рилски“ имаш предвид – да кажем името на болницата.

Христо Гешов: Точно така, да. На мен едва ли не ми беше казано, че ако аз нямам пари или майка ми няма пари, аз нямам правото да се лекувам и държавата не я интересува, нито пък докторите. Точно тогава аз се разгневих, защото си спомних за Хипократовата клетва, спомних си, че много лекари, много държавници излизат и казват „Ние сме хуманни“, призовават ни да помагаме, н в момент, в който аз не мога да работя или не мога да си намеря работа, майка ми също е без работа – и това не съм само аз, има страшно много хора – изведнъж забравяме и за хуманността, забравяме и за Хипократовата клетва. Забравяме, че едни пациенти, които искат да се лекуват, но не могат да си го позволят, те не могат. И всичко отива дотам, всичко спира дотам. Точно това ме накара да...

Водещ: Ти всъщност защо не успяваш да си намериш работа? Христо, в този текст споменавах още, че хората не те наемат на работа заради болестта. Така ли се случва? Какво е отношението на работодателите, към които се обръщаш?

Христо Гешов: Точно така. Никой не иска да има такъв работник. И това не съм само аз. Ако намерите още хора, аз съм сигурен, че ще намерите, защото хората вече страшно много се възмущават – никой не иска работник с такъв тип диагноза, за да няма... Някои се страхуват да не бъде заразен, други – да не би да изгонят клиенти, и т.н. Това е дискриминация в един XXI век, уж информационен век. За съжаление, хората търсят информация за други неща, но не и за това.

Водещ: Кажете ни за финал – от кого трябва да бъде чул твоят протест?

Христо Гешов: Може би от здравно министерство и от здравната каса.

Станимир Хасърджиев: Може би само да добавя, че се правят сериозни постъпки тук, и с експертите от „Иван Рилски“, и други национални консултанти по хепатит, и сме подготвили /.../ план, който е внесен вече в здравното министерство. Имаме уверението на екипа на министерството, че този план би следвало да стане реалност, защото в него всички тези проблеми, които Христо поставя, се опитваме да намерим решение, и да се насяваме, че това няма да бъдат празни обещания. Но наистина скоро хепатитният план на България ще бъде факт.

Водещ: Христо, последно към теб. Едно послание към тези, които те гледат и са в твоето състояние? Ти си един от малкото наистина, които застават пред камерите и разказват за състоянието си.

Христо Гешов: Посланието ми е първо хора като мен да излязат, да не се крият и да не се притесняват от това, че имат даден вирус. Колкото повече се говори за даден проблем, този проблем става по-малък и той се забравя. Така беше и с кампаниите за ХИВ. Вече всички знаят какво е ХИВ и всеки се пази от ХИВ. Така би трябвало да бъде и с Хепатит В, защото вирусът е еднороден. И хората, които се съмняват или чуват вече какво е Хепатит В и С – моля ви се, изследвайте се, дарявайте кръв и искайте резултат. Това е начинът да го направите безплатно.

Водещ: Благодарим ти. Христо Гешов, който вече втори път в ефира ни говори за болестта си и призовава всички вие, ако имате подобни проблеми, да не си мълчите, защото няма как иначе да се решат тези проблеми.

Водещ: Сега отзвук от тази тема, за да прелеем към следващата. Иван Димитров – председател на Български пациентски форум и член на Надзорния съвет на здравната каса, и Димитър Петров – експерт в Българския лекарски съюз. Да ни кажете – видяхте, станахте свидетели на този разказ. Предполагам познавате историята...

Водещ: Ти реагира също, видях, на това, което говореше Христо.

Иван Димитров: Здравейте.

Водещ: Здравейте.

Водеща: Докога ще имаме такива протести, такива саможертви, за да може да стане ясно, че здравеопазването е болно?

Иван Димитров: Проблемът е, че Христо не е единственият. Ние го алармираме от доста време, както и колегите от другите пациентски организации – проблемът е, че той ескалира доста сериозно. Една много голяма част от тези пациенти, които са с различни видове хепатити, са даже в диализните отделения, по простата причина, че там също не се правят нужните изследвания. Там процентът да се заразят е много по-голям и те по същия начин като Христо научават много по-късно. Даже, за съжаление, част от тях го научават, когато ги извикат, за да бъдат реципиенти, за да бъдат трансплантирани, което е още по-ужасно, защото отиваш с една надежда и умираш там, в смисъл просто умираш духом. Това ще продължава да ес увеличава по простата причина, че всичко това, което говорим, наистина абдикацията от държавата е тотална.

Водеща: Д-р Петров, има ли абдикация от Хипократовата клетва, обаче? Христо хвърли и такива тежки обвинения.

Димитър Петров: Не знам за каква абдикация от Хипократовата клетва се говори. Това не е проблем, който мисля, че адресира към лекарите. Аз не виждам той да се е оплакал от лекарите. В Хипократовата клетва пише, че пациентите се лекуват. Ако те няма с какво да се лекуват, т.е. няма финансиране – това не е проблем на лекарите. То не е проблем на лекарите отношението на обществото, т.е. това, че може да си намери работа.

Водещ: Говори за това, че го приемат като ходеща касичка, поне ръководството на болниците, не говорим за лекарите, които го лекуват, очевидно, както трябва.

Димитър Петров: Аз не чух достоверни факти, защото в момента по клиничните пътеки по гастроентерология мисля, че дейността се върши нормално.

Водещ: Тоест искате да кажете, че абсолютно всичко това е нормална ситуация?

Димитър Петров: Той очевидно има проблем по-скоро с лечението, т.е. с протоколи и изписвания на медикаменти и т.н., което е проблем на здравната каса. Аз обаче ще ви кажа как се говори едно, а после се прави друго. Ето тук е г-н Иван Димитров от надзора на касата. Преди 10 дни Българският лекарски съюз настояваше минимално поне да се увеличат цените на пътеките по инфекциозни болести, където всъщност се прави първоначалната диагностика и лечението на хепатитите. Това са изключително недофинансирани пътеки и специалности, защото включително и в здравно министерство вече има сигнали, че областните болници искат да закриват инфекциозните отделения. Здравната каса в лицето и на Надзорния съвет, и на неговите представители отказа да направи това. Ставаше въпрос за някакво мизерно увеличение на пет пътеки за по 50 лева. Аз ви питам кога ние сме честни – когато гласуваме така, или когато поставим въпроса на пациентите? Аз искам да ви кажа нещо – в здравеопазването под определена цена не може да има качество и това трябва да се разбере от всички.

Водеща: За да ви вкараме в реален диалог, да кажем какво се случи в петък. Всъщност Националният рамков договор в момента отново виси на косъм, защото Лекарският съюз обвини надзора на касата, че умишлено саботира преговорите и вие сте готови да стигнете до съд, заради липса на кворум. Кажете, защо станяхте от масата за преговори?

Димитър Петров: Ние не сме ставали от масата. Просто ние отидохме на преговорите, а там нямаше срещу нас хора - изключвам трима човека от Надзорния съвет, включително г-н Димитров. Те в течение на тази година веднъж не се събраха в легитимния си състав, т.е. с кворум, в който да вземат решение по време на преговорите. Друг е въпросът колко пъти се отлагаха тези преговори. Предишният път, преди една седмица, пак бяхме насрочили преговори – имаше нещо като разговори, защото не беше дошъл Надзорният съвет.

Водеща: Г-н Димитров, вие ходите на заседанията и на тези разговори. Защо обаче Надзорният съвет не може така да се организира, за да присъстват минимум седем души, както е по закон, за да се вземат легитимни решения?

Иван Димитров: Това е нещо, което се опитахме да обясним още преди може би един месец, когато започна да се говори по отношение на това да бъде променена структурата на управление на касата – мисля, че тук сме го говорили с вас – че сега са девет човека и много трудно се случва да се съберат. Аз съм от близо три месеца в надзора, мога да кажа спокойно, че почти 90% от времето не сме се събирали в абсолютно пълния състав.

Водеща: Защо е трудно?

Иван Димитров: Това не мога да ви кажа, в смисъл, част от хората, които са вътре в надзора, са от държавната квота, другите са...

Водеща: Тоест имат други ангажименти и не могат да участват в надзора на касата?

Иван Димитров: Абсолютно, това е истината. За тях аз не мога да кажа нищо повече. Мога да кажа за себе си – винаги съм опитвал. Сметнете при девет човека какво се случва, а при 30 какво ще се случи, ако се промени.

Водеща: Добре, кажете – подозирате, че хора в надзора, това подозрение изказахте, обслужват чужди интереси, свързани с фармацевтични компании. В какво се състоят тези интереси? Ако сметнем кой присъства и кой отсъства от наказанията, ще разберем ли кой го обслужват?

Димитър Петров: Не, аз не мога да обвинявам никого чии интереси защитава, просто твърдим, че това е проява на изключителна безотговорност на хора, които са поставени там да управляват нашите здравни вноски. Ако те не могат да присъстват на заседания, да си дадат оставката и да се махнат, и да бъдат сменени от съответните квоти от хора, които могат да ходят. Второ – другият проблем на надзора е, че във всяка банка, застрахователно дружество, голяма такава структура има някакви квалификационни изисквания. Аз ще ви дам пример – бившите здравни фондове. Там, за да станеш член на надзор, т.е. на управителен орган на такова дружество, трябва да имаш определен минимум от квалификационни изисквания, образование, стаж и т.н. За надзора на касата няма такъв проблем, т.е. в националната институция, която управлява нашите здравни вноски, всеки може да влезе поне от някаква квота вътре и след това да се ходи на заседания.

Водеща: Не е ли ясно обаче, че щом някой умишлено отсъства или редовно отсъства от заседание, той неминуемо работи за чужди интереси, а не за интересите на пациентите?

Димитър Петров: Не, може да го прави от безотговорност.

Водещ: Само това стои според вас? А според вас?

Димитър Петров: Това е във връзка с друго нещо. Става въпрос, че ние поискахме да се увеличат с 1% средно - забележете, цената на клиничните пътеки и на прегледи в специализираната извънболнична помощ. Надзорът отказа с мотиви, че щели да дават парите там, където се появява нужда. Парите от резерва на касата обикновено отиват за две неща – за лекарства и за болнична помощ. Проблемът обаче е, че в проектобюджета лекарствата са общо-взето подсигурени на ниво от миналата година. Средствата за болнична помощ, обаче, които са заложили за клинични пътеки, са 842 милиона лева при очаквано изпълнение 1 млрд. 240 млн. тази година, т.е. те са с 400 милиона по-малко в бюджета на касата. Логично е, голяма част от оперативния резерв от 270 милиона да отиде за болнична помощ. Те не искат да сложат тези средства в разчетите на касата.

Водеща: Г-н Димитров, безотговорни ли са вашите колеги или обслужват чужди интереси?

Иван Димитров: Не, не мога да кажа, че са безотговорни, в смисъл, всеки си носи своя кръст. Аз мога да кажа за себе си. Пак казвам, не мога да се съглася с д-р Петров, защото ще говоря не като надзорник, а като представител на пациентската общност. Били заложили пари за тази година за лекарства, горе-долу колкото тази година – това не е вярно. Това са абсурдни неща. Всички виждаме всяка година какво се случва – винаги има недофинансиране, винаги им се случват нещата, а пък и като човек, и като погледна това, което се случва в заложеното за следващата година, обемът в клиничните пътеки е толкова намален... Това означава, че българите трябва да оздравяваме всеки божи ден, защото този резерв ще се изхарчи един път за доплащане на 20-те процента, които сега ни липсват, ще се доплатят за същите неща, за които аз лично не смятам, че са маловажни. И сме го казали и на Лекарския съюз. За мен наистина трябва да се увеличат и на всяко интервю, където говорим и където правим нещата, свързани със здравеопазване, казваме: трябва да има достоен

труд, трябва да бъде остойностен трудът на лекарите и т.н. Но какво се случва? Ще вземем тези пари, ще ги вземем от резерва – още 100 милиона. И 120 милиона – колко пари ще останат, кажете ми, за средата на годината? Не дай си боже - чисто човешки говоря, утре се случва епидемия, примерно. Не е проблемът в касата. Проблемът е, че с Лекарския съюз трябва да излезем много ясно и да кажем – държавата да си даде парите.

Водеща: Ама вие не може да се съберете от Надзорния съвет.

Иван Димитров: Не, не говоря – говоря пациенти и лекари. Ние не воюваме, никога няма да воюваме, защото това не е начинът. Единственият ни враг е държавната администрация, която продължава да е най-лошият платец в България. И проблемът е не да вземем от резерва, не да лишим едни пациенти от лечение и да пренасочим на друго място – напротив, всички трябва да бъдат угрижени. И това е, единственият начин тази държавица, защото ние сме държавица, за съжаление, да започне да си плаща това, което е необходимо.

Водещ: Ще има ли нови преговори, ново събиране около маса, която може би този път няма да бъде празна, надявам се?

Димитър Петров: Въпросът не е към нас. Ние сме се явявали винаги в легитимен състав. Но това са общи приказки, които г-н Димитров говори. Фактите показват друго. Ние няколко пъти предупредихме, че тази година дефицитът на касата е поне 200 милиона лева. Този Надзорен съвет, обаче, инициира освен всичко друго проектобюджета си. Аз продължавам да питам защо Надзорният съвет на касата предложи този проектобюджет, защото по закон той се предлага от управителя, след това от Надзорния съвет и след това отива в Народното събрание. Друг е въпросът дали щяха да го приемат в Народното събрание, ако беше по-висок. Въпросът е защо те не го обосноваха и не го предложиха. Това е вярно – няма да стигнат между 150 и 250 милиона лева следващата година. И не проблемът с 20-те милиона лева, които търси Лекарският съюз, защото ние искаме толкова. Искаме да вдигнем прегледа с 1 лев в специализираната помощ, да вдигнем най-тежките клинични пътеки и хирургия, детски пътеки и пулмология. Това са ни минималните искания. И раждането.

Водеща: Освен това, на разбираем език кажете какво друго хубаво има в Националния рамков договор, което няма да види бял свят, ако не се разберете?

Димитър Петров: Кой, аз ли да кажа?

Водеща: Вие кажете.

Димитър Петров: Добре, аз ще кажа. Има някои промени в приложенията, в диспансерното наблюдение най-вече, които ще подобрят обслужването. Има някои текстове, които ще улеснят сключването на договори на някои от по-малките болници, които досега имаха проблеми с това нещо – най-вече с лабораториите. Там мисля, че решихме кардинално въпроса, че тези по-малките лаборатории, редките, могат да се правят чрез външни изпълнители. Това е практиката в целия свят, между другото. Не искаме във всяка болница тук да има едва ли не генетична лаборатория. Има доста такива неща, но големият проблем е с дефицита. Освен това, доколкото имахме уверения - говори се, че по средата на годината този бюджет ще бъде актуализиран. Тоест то предварително се признава, че е с тотален дефицит.

Водеща: Добре, кажете за финал, понеже виждаме, че засега поне виси на косъм Националният рамков договор, вашата прогноза?

Иван Димитров: Нали всички знаем, че бюджетът на касата не се /.../ от касата. Това първо трябва да се знае.

Димитър Петров: Това не е вярно, прочетете в закона какво пише. Вие не знаете какво пише в закона.

Иван Димитров: Дайте да не си говорим неща... ОК, може да си... Да, знам какво пише в закона. В крайна сметка...

Димитър Петров: Вие не си знаете правомощията.

Иван Димитров: Ние може да не си знаем правомощията. Аз не съм единственият човек, аз мога да съм един глас срещу девет гласа, или седем, или шест – няма значение, колкото и да надзорниците.

Аз, в момента, в който седнах в надзора, им казах: това, което виждам аз, е надзорът на финансовото министерство, не е надзорът на касата. Каквото каже финансовото...

Водеца: И на пациентите.

Иван Димитров: И на пациентите. Аз няколко пъти, каквито и предложения да съм направил, те се отхвърлят, по простата причина, че квотата на държавата е много тотална. Точка.

Водеца: Благодарим ви за този разговор.